



Stadsledningskontoret
Karin Elisabet Ström Hjärpe - SKKH02
karin.elisabet.strom.hjarpe@vasteras.se

Delges
Länsstyrelsen i Västmanlands län

Förslag till ny valkretsindelning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

- fastställa indelningen av Västerås i två valkretsar benämnda Västra respektive Östra valkretsen i enlighet med valnämndens förslag
- fastställa numreringen av de valdistrikt som ingår i respektive valkrets
- fastställa uppdelningen av Öster Mälarstrand i två valdistrikt

Ärendebeskrivning

Valnämnden har till uppgift att inför varje allmänt val göra en översyn av valkretsindelningen. Kommunfullmäktige beslutade den 7 juni 2012 om en ny indelning av Västerås i 82 valdistrikt och länsstyrelsen fastställde den 17 januari 2013 fullmäktiges beslut.

Senast i oktober 2013 skall kommunfullmäktige föreslå indelning i valkretsar vid val till kommunfullmäktige. Länsstyrelsen skall fatta sitt slutliga beslut senast april 2014. Genom den nya indelningen i 82 valdistrikt har också valkretsindelningen setts över med syfte att få bästa möjliga proportionalitet mellan antalet röstberättigade och mandat i valkretsen. Antalet röstberättigade baseras på uppgifter från Valmyndigheten per 1 mars 2013.

Ärendet har behandlats vid valnämndens sammanträde den 3 september 2013, § 32.

Bo Dahllöf
stadsdirektör

Karin Hjärpe



Valnämnden

Utdrag ur Sammanträdesprotokoll

Sammanträde med	Valnämnden
Sammanträdesdatum	Tisdag den 3 september 2013
Plats och tid	A391, kl 17:00-19:00
Sekreterare	Håkan Berndtsson - KHB01

VN § 32 Dnr 2013/5-VN-001

Ändrad valkretsindelning och fastställande av valdistriktsgräns på Öster Mälarstrand

Beslut

Valnämnden föreslår indelningen av Västerås i två valkretsar benämnda Västra respektive Östra valkretsen enligt presenterat förslag.

Valnämnden fastställer numreringen av de valdistrikt som ingår i respektive valkrets enligt förslaget.

Valnämnden fastställer uppdelningen av Öster Mälarstrand i två valdistrikt enligt förslaget.

Valnämnden överlämnar ärendet för vidare handläggning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Denna paragraf justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Valnämnden har till uppgift att inför varje allmänt val göra en översyn av valkretsindelningen.

Länsstyrelsen har fastställt Västerås stads nya indelning till 82 valdistrikt.

Senast i oktober 2013 skall kommunfullmäktige föreslå indelning i valkretsar vid val till kommunfullmäktige. Länsstyrelsen skall fatta sitt slutliga beslut senast april 2014.

I anslutning till behandlingen av frågan om utökning med 17 valdistrikt till 82 och kommunstyrelsens återremiss till valnämnden, restes en rad frågor om valkretsindelningens påverkan för ett mindre proportionellt utslag av valet på grund av valkretsindelningen.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Rätt utdraget intygar
Maria Lindberg - kmf04



Valnämndens kansli

Håkan Berndtsson

E-post: hakan.berndtsson@vasteras.se

2013-06-28

Dnr: 2013/5-VN-001

Kopia till

Kommunstyrelsen

Valnämnden

Förslag till ändrad valkretsindelning och fastställande av valdistriktsgrens på Öster Mälarstrand

ÄRENDEBESKRIVNING

Valnämnden har till uppgift att inför varje allmänt val göra en översyn av valkretsindelningen.

Länsstyrelsen har fastställt Västerås stads nya indelning till 82 valdistrikt.

Senast i oktober 2013 skall kommunfullmäktige föreslå indelning i valkretsar vid val till kommunfullmäktige. Länsstyrelsen skall fatta sitt slutliga beslut senast april 2014.

I anslutning till behandlingen av frågan om utökning med 17 valdistrikt till 82 och kommunstyrelsens återremiss till valnämnden, restes en rad frågor om valkretsindelningens påverkan för ett mindre proportionellt utslag av valet på grund av valkretsindelningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

- Valnämnden fastställer indelningen av Västerås i två valkretsar benämnda Västra respektive Östra valkretsen enligt presenterat förslag.
- Valnämnden fastställer numreringen av de valdistrikt som ingår i respektive valkrets enligt förslaget.
- Valnämnden fastställer uppdelningen av Öster Mälarstrand i två valdistrikt enligt förslaget.
- Valnämnden överlämnar ärendet för vidare handläggning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

UPPDRAG

Valnämndens kansli har uppdragit åt Konsult och Service, enheten Utredning och Statistik, att se över indelningen i valkretsar och justera valdistriktsindelningen på Öster Mälarstrand inför valet år 2014. Senast i oktober 2013 skall Västerås stad föreslå indelning i valkretsar vid val till kommunfullmäktige. Länsstyrelsen skall fatta sitt slutgiltiga beslut senast april 2014.

2013-06-28

Dnr: 2013/5-VN-001

Bakgrund*Valkretsar*

En kommun med fler än 24 000 röstberättigade eller med minst 51 fullmäktigemandat skall enligt vallagen delas in i två eller flera valkretsar.

En valkrets skall utformas så att den får minst 15 kommunfullmäktigemandat. Den skall ha en sammanhängande gränslinje.

Beslut om indelning i valkretsar skall tas av kommunfullmäktige senast den 31 oktober året före det valår då indelningen skall gälla för första gången. Beslutet måste fastställas av länsstyrelsen.

Mandat

Samtliga mandat i kommunfullmäktige är fasta mandat.

Mandaten fördelas proportionellt.

Västerås är vid val till kommunfullmäktige indelat i Västra valkretsen med 31 mandat och Östra valkretsen med 30 mandat.

I en kommun med flera valkretsar skall länsstyrelsen senast 30 april det år som val skall hållas besluta antalet mandat för varje valkrets.

Valdistrikt

Valnämnden uppdrog den 8 december 2010 åt Valkansliet att starta en översyn av valdistriktsindelningen för att få valdistrikt med en storlek som motsvarar Valmyndighetens rekommendationer och som tillämpas av de flesta kommuner. Detta medför säkrare och snabbare arbete i valdistrikten och en tidigare valnattsrapportering.

Valnämnden beslutade också att den föreslagna indelningen i valdistrikt och valkretsar skulle ses över när uppgifter om röstberättigade per den 1 mars 2013 kunde erhållas från Valmyndigheten.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 juni 2012 om en ny indelning av Västerås i 82 valdistrikt och länsstyrelsen fastställde den 17 januari 2013 fullmäktiges beslut.

Historik bilaga 1.

Fortsatt handläggning

Genom den nya indelningen i 82 valdistrikt måste också valkretsindelningen ses över med syfte att få bästa möjliga proportionalitet mellan antalet röstberättigade och mandat i valkretsen. Antalet röstberättigade baseras på uppgifter från Valmyndigheten per 1 mars 2013.

Underlag från Valmyndigheten

Antalet röstberättigade i Västerås per 1 mars 2013 är 110 711 personer, en ökning jämfört med valen 2006 och 2010. Beräknat efter 2010 års indelning i valkretsar blir antalet röstberättigade per valkrets:

Västra valkretsen	57 512
Östra valkretsen	53 199
Totalt i Västerås	110 711

Valmyndighetens statistik för indelning av de röstberättigade visar att det finns en obalans mellan den Västra och Östra valkretsen. Om 2010 års indelning i valkretsar behålls vid valet 2014 skulle 32 fullmäktige väljas från Västra valkretsen och 29 från den Östra valkretsen.

2013-06-28

Dnr: 2013/5-VN-001

Med hjälp från Lantmäteriförvaltningen i Västerås har Utredning och statistik tagit fram statistik (också per 1 mars 2013) som visar antalet röstberättigade per fastighet. Enligt denna statistik är antalet röstberättigade 110 493, vilket ger en något annorlunda fördelning av antalet röstberättigade:

Västra valkretsen	56 728
Östra valkretsen	53 765
Totalt i Västerås	110 493

Skillnaden på 218 röstberättigade mellan den fastighetsbaserade statistiken och den statistik som tagits fram per valdistrikt enligt 2010 års indelning beror på att så kallade fiktiva fastigheter (på kommunen skrivna och liknande) inte går att ta fram i fastighetsstatistiken. De personer som är skrivna på dessa fiktiva fastigheter kommer senare att påföras i valdistrikt av länsstyrelsen.

Med utgångspunkt från denna fastighetsvisa statistik över röstberättigade och med den av kommunfullmäktige och länsstyrelsen fastställda indelningen av Västerås i 82 valdistrikt har ett förslag till ny indelning av Västerås i två valkretsar gjorts. Benämningen Västra respektive Östra Valkretsen har behållits.

Beräkning av mandat per valkrets
(Beräkning vid 2010 års val se bilaga 2)

Utifrån antalet röstberättigade per den 1 mars 2013 kan en preliminär fördelning av valkretsmandat genomföras.

Antalet röstberättigade delas med det antal mandat som gäller för kommunen. I Västerås skall 110 711 delas med 61 mandat, vilket ger ett delningstal på 1814,9344. Antalet röstberättigade i varje valkrets delas med detta delningstal. Den krets som efter den första beräkningen har den största resten får ett mandat i omgång 2. Beräkningen visas nedan:

Valkrets	Röstberättigade	Omgång 1	Rest	Omgång 2	Mandat
Västra	56 728	31	0,25622	0	31
Östra	53 765	29	0,62366	1	30

Vi har också gjort en preliminär beräkning av hur många som kan tänkas vara röstberättigade i de två valkretsarna vid valet år 2014. Den bygger på antaganden om var den framtida byggnationen kommer att färdigställas och att antalet röstberättigade per ny lägenhet är två personer, allt annat lika. Beräkningen visar att antalet röstberättigade vid det allmänna valet 2014 kommer att stiga till 112 137 jämfört med de statistiska uppgifterna per den 1 mars 2013. Delat med 61 mandat ger detta ett nytt delningstal på 1838,3114. Beräkningen av valkretsmandat ger samma fördelning som vid beräkningen ovan och redovisas här:

Valkrets	Röstberättigade	Omgång 1	Rest	Omgång 2	Mandat
Västra	56 830	30	0,91424	1	31
Östra	55 307	30	0,08576	0	30

2013-06-28

Dnr: 2013/5-VN-001

Konsekvenser av den föreslagna ändringen av valkretsarna

Det förslag till ny valkretsindelning som nu presenteras är tydligare vad gäller det geografiska innehållet. De största förändringarna är att Önsta-Gryta förts över till den Västra valkretsen och att bebyggelsen på Öster Mälarstrand kommer att tillhöra den Östra valkretsen. Förslaget innebär också att balansen mellan valkretsarna beträffande antalet mandat behålls.

Som en konsekvens av den nya föreslagna indelningen i valkretsar har också valdistrikten nummerats om så att valdistrikten 1-42 tillhör den Östra valkretsen och valdistrikten 50-89 tillhör den Västra valkretsen. Namnen på valdistrikten har inte ändrats med undantag för uppdelningen av Öster Mälarstrand.

Förslaget till ny uppdelning av Västerås i två valkretsar illustreras på karta.

<http://www.vasteras.se/Sidor/hittarattpakarta.aspx>

Uppdelning av stort valdistrikt på Öster Mälarstrand

I det ursprungliga förslaget till indelning av Västerås i 82 valdistrikt var uppdelningen av Öster Mälarstrand inte fastlagd då det fanns stora oklarheter beträffande omfattningen och tidplanen för den kommande byggnationen i området. Dessa oklarheter har kunnat rätas ut, varför det nu finns ett förslag på uppdelning av Öster Mälarstrand i två valdistrikt: 11 Öster Mälarstrand Ö och 12 Öster Mälarstrand V. *Uppdelningen illustreras på karta.*

<http://www.vasteras.se/Sidor/hittarattpakarta.aspx>

Bilaga 1

Historik över fattade beslut

8 december 2010 (VN § 50, 2010)

- Valnämnden uppdrar åt Valkansliet att starta en översyn av valdistriktsindelningen.

6 december 2011 (VN § 13, 2011)

- Valnämnden fattar beslut enligt Valkansliets förslag (Dnr 2011/16-VN-111) och fastslår antalet valdistrikt till 82. Översyn skall göras när uppgifter om röstberättigade per 1 mars 2013 fås från Valmyndigheten.

7 mars 2012 (KS § 104)

- Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till Valnämnden för en konsekvensbeskrivning och ekonomisk analys.

27 mars 2012 (VN § 5, 2012)

- Valkansliet besvarar återremissen (Dnr 2012/7-VN) och Valnämnden beslutar att anhålla att kommunfullmäktige fastställer valdistriktsindelningen enligt Valnämndens ursprungliga förslag.

30 maj 2012 (KS § 239)

- Kommunstyrelsen beslutar enligt Valnämndens förslag och överlämnar ärendet till kommunfullmäktige för beslut.

7 juni 2012 (KFM § 128)

- Kommunfullmäktige beslutar att Valnämndens förslag till indelning av Västerås i 82 valdistrikt skall överlämnas till Länsstyrelsen för fastställande.

17 januari 2013

- Länsstyrelsen fastställer den av kommunfullmäktige beslutade valdistriktsindelningen.

2013-06-28

Dnr: 2013/5-VN-001

Bilaga 2**Beräkning av mandat per valkrets vid 2010 års val**

Totalt antalet röstberättigade vid beräkningen 105 982

Fasta valkretsmandat 61

$$\text{Delningstal } \frac{105\,982}{61} = 1737,40983$$

Västerås Västra	54 288
Västerås Östra	51 694

Valkrets	Uträkning	Omgång 1	Överskott	Omgång 2	Mandat
Västra	$\frac{54\,288}{1737,409836} =$	31	0,24651	0	31
Östra	$\frac{51\,694}{1737,409836} =$	29	0,75349	1	30
Summa		60		1	61

Länsstyrelsen fattade sitt beslut 2010-03-23 på grundval av de då aktuella uppgifterna om antalet röstberättigade. När den slutliga röstlängden fastställdes var antalet röstberättigade 106 897.

Förändring i antalet röstberättigade för fastställande av mandat i valkretsar vid fastställande av röstlängd:

Valdistrikt	Röstlängd	Uträkning	Differens	Valdeltagande %
Västra	54 900	54 288	612	81,81
Östra	51 997	51 694	303	82,55